

การตอบสนองต่อ ภาวะวิกฤต 2023

(Crisis Response Conference 2023)

กองความมั่นคงเกี่ยวกับภัยคุกคามข้ามชาติ

การต่อต้านการก่อการร้ายของสหราชอาณาจักรได้มีการกล่าวถึงใน เกร็ดความรู้ความมั่นคงในหัวข้อเรื่อง “ยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้าย ฉบับปี 2566 (CONTEST 2023)” ในวารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 14 ที่ให้ความสำคัญกับหลักการ 4P คือ 1) Prevent : ป้องกัน การเข้าร่วมหรือสนับสนุนการก่อการร้ายของประชาชน 2) Pursue : ติดตาม สกัดกั้น การโจมตีที่จะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสหราชอาณาจักร 3) Protect : ปกป้อง มุ่งลดความเปราะบางต่อการก่อการร้าย 4) Prepare : เตรียมพร้อม มุ่งลดผลกระทบจากการก่อการร้าย และลดโอกาสในการก่อเหตุเพิ่มเติม

สำหรับเกร็ดความรู้ด้านการตอบสนองต่อภาวะวิกฤต 2023 สะท้อนถึงความสำคัญและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้าย ฉบับปี 2566 โดยความร่วมมือในโครงการ Protect & Prepare

สหราชอาณาจักรเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดเหตุก่อการร้ายในพื้นที่ท่องเที่ยวในต่างประเทศที่เป็นที่นิยมของพลเมืองสหราชอาณาจักรบ่อยครั้ง ที่สำคัญคือ เหตุระเบิดที่เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2545 (เสียชีวิต 202 คน เป็นพลเมืองสหราชอาณาจักร 23 คน) และ พ.ศ. 2548 (เสียชีวิต 20 คน เป็นพลเมืองสหราชอาณาจักร 1 คน) รวมถึง

เหตุการณ์ยิงนักท่องเที่ยวในรีสอร์ทเมืองซูสส์ ประเทศตูนิเซีย (เสียชีวิต 38 คน เป็นพลเมือง สหราชอาณาจักร 30 คน) ด้วยเหตุนี้ ยุทธศาสตร์ต่อต้านการก่อการร้ายของสหราชอาณาจักร (CONTEST 2023) จึงให้ความสำคัญกับความร่วมมือกับมิตรประเทศในด้านการต่อต้านการก่อการร้าย โดยเฉพาะการเสริมสร้างขีดความสามารถในการดูแลและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินในพื้นที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของพลเมืองสหราชอาณาจักรภายใต้โครงการ Protect & Prepare ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ (Foreign, Commonwealth & Development Office) และกระทรวงมหาดไทย (Home Office) ของสหราชอาณาจักร โดยมีสำนักงานปฏิบัติงานอยู่ในสถานเอกอัครราชทูต (สอท.) สหราชอาณาจักร ในหลายประเทศทั่วโลก

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) มีความร่วมมือโครงการ Protect & Prepare สหราชอาณาจักรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยล่าสุดระหว่างวันที่ 5 – 6 กันยายน 2566 ได้ร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย และ สอท. สหราชอาณาจักร ประจำประเทศไทย จัดการประชุมด้านการตอบสนองต่อภาวะวิกฤต 2023 (Crisis Response Conference 2023: Bangkok) ณ โรงแรมอนันตรา สยาม กรุงเทพฯ เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย ทั้งภาครัฐ และมูลนิธิอาสาสมัครกู้ภัยกับหน่วยงานด้านการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน (Emergency Responder) ผู้แทนทางการทูตของมิตรประเทศ และในประเทศไทย ในด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวตลอดจนการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน

The primary objectives of this conference are:

1. To develop awareness into the crisis management strategies and emergency response protocols of Thai government departments and emergency services when confronted with a significant incident impacting foreign tourists;
2. To exchange the diverse experiences and approaches from the international community, focusing on their respective priorities and strategies in handling major incidents affecting their citizens abroad;
3. To foster effective cooperation and coordination between Thai government departments and international diplomatic missions in aiding affected tourists.

การประชุมฯ มีหน่วยงานสำคัญบรรยายสรุป ประเด็นต่าง ๆ อาทิ **1) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ** บรรยายสรุปเกี่ยวกับแนวนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ตลอดจนแนวทางการตอบสนองต่อเหตุรุนแรง และเหตุก่อการร้ายหากเกิดขึ้นในสถานที่ท่องเที่ยวหรือสถานที่ที่มีผู้คนอยู่จำนวนมาก **2) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย** บรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบการประเมินและแจ้งเตือนภัยพิบัติ ซึ่งเป็นการถอดบทเรียนจากเหตุการณ์สึนามิ เมื่อเดือนธันวาคม 2547 รวมทั้งโครงสร้างการบัญชาการในระดับต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อเหตุสาธารณภัย **3) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ** บรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งระบบ

• ส่งต่อผู้ต้องการความช่วยเหลือด้านการแพทย์ โครงการฝึกอบรม และการติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล **4) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ** บรรยายสรุปเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผชิญเหตุ ตั้งแต่เจ้าหน้าที่เผชิญเหตุ (First Responder) หน่วยสนับสนุน การจัดการบริหารที่เกิดเหตุ และการดำเนินการที่เอื้อต่อการบังคับใช้กฎหมาย **5) สถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศในประเทศไทย** เสวนาเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการให้ความช่วยเหลือพลเมืองของตน เมื่อเกิดเหตุการณ์ขนาดใหญ่ในต่างประเทศ ตลอดจนแนวทางการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย **6) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว** บรรยายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลกฎหมาย

ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองนักท่องเที่ยว (International Code for the Protection of Tourists: ICPT) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล 7) **กระทรวงการต่างประเทศ** บรรยายสรุปเกี่ยวกับ แนวทางการให้ข้อมูล การสื่อสาร และการประสานงานกับ สถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศ ประจำประเทศไทย รวมถึง บทบาทหน้าที่ของ กระทรวงการต่างประเทศในการเป็นช่องทาง การติดต่อของชาวต่างชาติ และ 8) **กระทรวงมหาดไทย**

● **สหราชอาณาจักร(HomeOffice)**ให้ความสำคัญกับการนำยุทธศาสตร์ด้านการต่อต้านการก่อการร้ายของสหราชอาณาจักร (CONTEST 2023) มาใช้ในการปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของสหราชอาณาจักรทั้งในและต่างประเทศจากการก่อการร้าย โดยเน้นการมีความสัมพันธ์กับภาคเอกชน การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ และการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของคร่อมเพื่อให้สามารถรับมือได้กับทุกภัยคุกคาม

ในโอกาสเดียวกันนี้ฝ่ายสหราชอาณาจักรได้นำเสนอเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติการร่วมกันในการรับมือกับเหตุฉุกเฉิน (Joint Emergency Services Interoperability Principles: JESIP) ซึ่งเป็นบทเรียนจากเหตุก่อการร้ายระเบิดรถโดยสาร กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2548 ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 56 คน โดย

● สหราชอาณาจักรได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่หน่วยงานตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน ได้แก่ ตำรวจ หน่วยแพทย์ฉุกเฉินหน่วยดับเพลิงและกู้ภัยจะต้องสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ จึงได้จัดตั้งโครงการ JESIP เพื่อพัฒนาหลักคิด (doctrine) การปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งการใช้ถ้อยคำที่สามารถเข้าใจร่วมกันในการ

สื่อสารระหว่างหน่วยงาน การฝึกอบรมร่วมกัน การทดสอบและฝึกปฏิบัติร่วมกัน และการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอบเขตอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน ชีตความสามารถ และการสร้างเครือข่าย เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถปฏิบัติการได้อย่างเกื้อกูลกัน

หัวใจสำคัญของการสื่อสารและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงาน ภายใต้โครงการ JESIP คือการใช้หลักการ METHANE โดยเมื่อเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุ (First Responder) ไม่ว่าหน่วยใดก็ตามเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุเป็นลำดับแรกจะประเมินสถานการณ์และแจ้งข้อมูลไปยังศูนย์วิทยุเพื่อกระจายข้อมูลสภาพสถานการณ์ ความต้องการความช่วยเหลือ และประเด็นอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยตอบสนองที่จะเข้าไปช่วยบริหารสถานการณ์ในลำดับต่อไป ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด โดยมีความตระหนักรู้ต่อสถานการณ์มากที่สุด ทั้งนี้ การสื่อสารตามหลักการ METHANE มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) Major Incident (เหตุร้ายแรง) – เหตุที่เกิดขึ้นได้รับการประกาศให้เป็นเหตุร้ายแรง (ตามเกณฑ์การประเมินของสหราชอาณาจักร) แล้วหรือไม่

2) Exact Location (สถานที่เกิดเหตุ) – เกิดเหตุขึ้นที่ใด อธิบายโดยละเอียดที่สุด

3) Type of Incident (ลักษณะของเหตุ) – เหตุที่เกิดขึ้นเป็นเหตุลักษณะใดอธิบายโดยละเอียดที่สุด

4) Hazards (ภัยอันตราย) – ปรากฏ/ คาดว่ามีภัยหรืออันตรายใดบ้างในที่เกิดเหตุ อาทิเพลิงไหม้ สารเคมีรั่วไหล ความเสี่ยงโครงสร้างอาคารพังทลาย

5) Access (เส้นทางเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุ) – เจ้าหน้าที่เผชิญเหตุสามารถเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุโดยเส้นทางใด และกำหนดจุดรวมพลที่ใด

6) Number of Casualties (จำนวนผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิต) – มีผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิตจำนวนเท่าใด รวมถึงความเสียหายของอาคาร

7) Emergency Services (หน่วยเผชิญเหตุฉุกเฉิน) – จำเป็นต้องใช้หน่วยฉุกเฉินใดบ้างในการตอบสนองต่อเหตุ และคาดว่าจะต้องใช้กำลังพลเท่าใด มีหน่วยงานใดเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุแล้วบ้างในขณะนั้น

M	MAJOR INCIDENT	Has a major incident been declared? (Yes/No – If 'No', then complete ETHANE message)	Include the date and time of any declaration.
E	EXACT LOCATION	What is the exact location or geographical area of the incident?	Be as precise as possible, using a system that will be understood by all responders.
T	TYPE OF INCIDENT	What kind of incident is it?	For example, flooding, fire, utility failure or disease outbreak.
H	HAZARDS	What hazards or potential hazards can be identified?	Consider the likelihood of a hazard and the potential severity of any impact.
A	ACCESS	What are the best routes for access and egress?	Include information on inaccessible routes and rendezvous points (RVPs). Remember that services need to be able to leave the scene as well as access it.
N	NUMBER OF CASUALTIES	How many casualties are there, and what condition are they in?	Use an agreed classification system such as P1; P2; P3 and dead.
E	EMERGENCY SERVICES	Which, and how many, emergency responder assets and personnel are required or are already on-scene?	Consider whether the assets of wider emergency responders, such as local authorities or the voluntary sector, may be required.

การประชุมในครั้งนี้ เป็นโอกาสที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาความปลอดภัย นักท่องเที่ยวและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินการในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งจากมุมมองของหน่วยงานระดับนโยบาย ผู้ปฏิบัติหน้างาน และหน่วยงานที่มีภารกิจดูแลชาวต่างชาติ

ในไทย นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักคิด แนวทางการปฏิบัติ และประสบการณ์ในการดูแลรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวและการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินของมิตรประเทศ ซึ่งอาจสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของไทยเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพมากขึ้น